

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

HPE201,Handledning i forskarutbildning, 5 hp
Supervision in Postgraduate Programmes, 5 Higher Education Credits
Avancerad nivå *Second Cycle*

1. FASTSTÄLLANDE

Kursplanen är fastställd av Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande 2008-09-29.

Kursplanen gäller från och med 2008-09-29.

Ansvarig institution: Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande

Utbildningsområde: Undervisning

Huvudområde: Högskolepedagogik

2. INPLACERING

Kursen kan ges som fristående kurs och uppdragsutbildning.

3. FÖRKUNSKAPSKRAV

Doktorsexamen eller motsvarande

4. INNEHÅLL

Kursen byggs upp av två huvudperspektiv, dels ett vidare som behandlar forskarutbildningens sammanhang, dess organisering och förutsättningar, dels ett mer fokuserat som belyser relationen mellan handledare och doktorand.

I det förra behandlas forskarutbildningens sammanhang och förändrade villkor, samt dess konsekvenser för handledningens funktion och hur detta relaterar till olika forskningsmiljöer och handledartraditioner med olika värderingar, kulturer och arbetssätt. Här behandlas även handledarens ansvar i relation till forskarutbildningens regelverk, praxis, studie- och handlingsplaner.

Det senare momentet behandlar doktorandhandledningens vardagsnära praktik och dilemman såsom handledningsformens relation till institutionella villkor, ansvars- och arbetsfördelning mellan handledare och doktorand, samt relationens sociala dimensioner. Handledarnas ansvar för dokumentation, planering, och uppföljning av doktorandarbetet behandlas likväl som handledarens roll som vägvisare in i vetenskapssamhället.

Kursen består såväl av föreläsningar och seminarier samt deltagarnas undersökningar av den egna forskarutbildningen och deltagande i auskultationer. I dessa sammanhang diskuteras även likabehandling och frågor om hållbar utveckling och internationalisering.

5. MÅL

Efter avslutad kurs ska kursdeltagaren:

- kunna argumentera för betydelsen av att se forskarutbildning ur samhällsperspektiv
- känna till centrala och lokala regelverk
- känna till den egna forskarutbildningens policies/styrdokument, organisation och genomförande
- kunna beskriva och analysera målen med forskarutbildning i relation till kunskapstraditioner inom det egna ämnesområdet
- kunna beskriva och analysera hur olika omständigheter såsom finansiering och forskningskultur återspeglas i handledning
- kunna använda forskningsbaserad litteratur samt erfarenhetsgrundad kunskap för att beskriva och analysera vad som kännetecknar god doktorandhandledning
- känna till och särskilja olika modeller för handledning
- kunna argumentera för betydelsen av samtal om och samförstånd kring de ömsesidiga åtagandena i handledningsrelationen
- visa hur den individuella studieplanen kan användas som verktyg för planering, genomförande och uppföljning av forskarutbildning
- redogöra för fall som visar olika doktoranders behov av tydlighet, kontinuitet och återkoppling vid handledning
- kunna exemplifiera och reflektera över etiska dilemman vid handledning av doktorander
- kunna problematisera handledning/forskarutbildning med avseende på likabehandling
- kunna redogöra för för- och nackdelar med huvud- och bihandledare ur doktorandens synvinkel
- kunna redogöra för några skäl att ha ett handledarkollegium
- kunna jämföra dagens forskarutbildning med gårdagens med avseende på doktorandens situation

- känna till den egna forskarutbildningens policies m a p doktorandens studie-sociala situation
- vara orienterad om nationella och lokala kartläggningar om doktoranders erfarenheter av och synpunkter på forskarutbildning
- kunna illustrera hur doktorandens psykosociala arbetsmiljö påverkar forskarstudierna

6. KURSLITTERATUR

Se separat litteraturlista.

7. FORMER FÖR BEDÖMNING

Examination sker löpande genom rapportering av individuella arbetsuppgifter, deltagande i litteraturseminarier samt genom skriftliga uppgifter. Under hela kursen ställs krav på aktivt deltagande i de olika momenten.

Därutöver lämnas en individuell kursrapport med fokus på hur behållningen av kursen kan integreras i egen handledning.

Kursdeltagare äger rätt till byte av examiner efter att ha underkänts två gånger på samma examination, om det är praktiskt möjligt. En sådan begäran ställs till ansvarig institution eller motsvarande och ska vara skriftlig.

8. BETYG

Antalet betygsgrader är tre: Underkänd, Godkänd och Väl Godkänd.

För G krävs uppnådda lärandemål. Kriterium för VG är att olika aspekter av stoffet integreras och dokumenteras eller att en enskild aspekt fördjupas i en kompletterande kursrapport.

9. KURSVÄRDERING

Kursvärdering genomförs i dialog mellan kursledning och deltagarna fortlöpande under kursen. Dialogen ska vara vägledande för genomförande av pågående kurs. I slutet av kursen genomförs en kursvärdering som grund för utformning av kommande kurser.

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

KURSLITTERATUR

HPE201,Handledning i forskarutbildning, 5 hp

- Appel, Monika. 2003. Forskarhandledning: Möte mellan vandrare och medvandrare på vetenskapens vägar Stockholm: *Högskoleverket, No. 2003:26 R.* (valda delar)
- Brown, George., Atkins, Michel. 1988. Effective research and project supervision. In *Effective Teaching in Higher Education*. London: Routledge pp 115-145
- Doktorandregler. Regler för studier på forskarnivå vid Göteborgs universitet
- Fahlgren, Margareta. Kvinna i akademien – Några råd till en doktorand, i *Forskarhandledares robusta råd*, red. Åsa Bergenheim och Karin Ågren Studentlitteratur 2008, s. 85–97.
- Handal, Gunnar. Lauvås, Per. 2008. *Forskarhandledaren*. Lund: Studentlitteratur
- Lauvås, Per. Veilederrollen i hovedfagsveiledning. *UNIPED*, Vol 19 s. 4-17
- Lauvås, Per. Handal, Gunnar. Optimal use of feedback in research supervision with master and doctoral students. *Nordisk Pedagogik*, Vol 25, pp. 177-189

Referenslitteratur

- Bennich-Björkman, Li. 1997. *Organising Innovative Research*. The Inner Life of University Departments. Surrey: IAU Press Pergamon.
- Dysthe, Olga. 2002. Professors as mediators of academic text cultures: An interview study with advisors and master's degree students in three disciplines in a Norwegian university. *Written Communication*, 1994, 493-544.
- Florence, M., K., & Yore, L. D. 2004. Learning to write like a scientist: Coauthoring as an enculturation task. *Journal of Research in Science Teaching*, 41(6), 637-668
- Gunnarsson, Britt-Louise, 1997. Visst spelar könet roll! Kvinnliga doktorander i manlig seminariekultur. I: *Feministiskt Perspektiv*. Nr 4/97. Tema: Kommunikation. Göteborg. S. 12-16.

Litteraturlista reviderad: 2008-09-29